

Lovforslag nr. L 187. Fremsat den 12. marts 1997 af socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand

(Fast kontaktperson for børn og unge)

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996, som ændret senest ved lov nr. 1188 af 18. december 1996, foretages følgende ændringer:

1. I § 33, stk. 1, 4. pkt., ændres »nr. 10« til: »nr. 11«.

2. I § 33, stk. 2, indsættes efter nr. 6 som nyt nummer:

»7) at udpege en fast kontaktperson for barnet eller den unge,«

Nr. 7-10 bliver herefter nr. 8-11.

3. I § 34 ændres »og nr. 6« til: », 6 og 7«.

4. I § 35, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, og stk. 3, ændres »nr. 10« til: »nr. 11«.

5. I § 36, stk. 2, indsættes efter »rådgiver«: », en fast kontaktperson«.

6. I § 66 b, stk. 1, og i § 66 c ændres »nr. 10« til: »nr. 11«.

7. I § 134 a, stk. 2, 1. pkt., ændres »nr. 1-9« til: » nr. 1-10«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juni 1997.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

En væsentlig del i regeringens indsats mod volden består i iværksættelse af en række initiativer på det sociale område, der samlet kan styrke både den forebyggende indsats over for børn og unge, som må betegnes som kriminalitetstruede, og den sociale indsats, der målrettes mod børn og unge, som har gjort sig skyldig i kriminalitet, herunder voldskriminalitet.

Et af elementerne i socialministerens samlede plan for en forstærket social indsats er indførelse af en kontaktpersonsordning for børn og unge.

Formålet med at kunne udpege en kontaktperson for børn og unge er at imødekomme et behov for en fast voksenkontakt, som kan give barnet eller den unge den støtte, som forældrene vurderes ikke at kunne give. Denne kontaktperson skal dels fungere som den voksne, som barnet eller den unge altid kan søge til, når der er brug for hjælp, dels træde til som den voksenperson, der altid kan og skal blande sig, når barnet eller den unge opfører sig uacceptabelt. Omfanget af kontaktpersonens indsats vil variere efter omstændighederne i det enkelte tilfælde. I nogle tilfælde vil nogle få timer egentlig være tilstrækkeligt, mens det i andre tilfælde er afgørende, at barnet eller den unge har mulighed for at bruge kontaktpersonen døgnet rundt i en periode. Det betyder, at kontaktpersonens indsats vil kunne spænde fra at stå til rådighed samtidig med kontaktpersonens almindelige arbejde og til en rådighedsgrad, der nødvendiggør, at kontaktpersonen frikøbes i en periode.

Kontaktpersonernes indsats vil i høj grad være afhængig af, at de er i stand til at opbygge et tillidsforhold overfor det barn eller den unge, de skal være kontaktperson for. Dette har betydning for valget af kontaktperson, men der fastsættes ikke i lovforslaget nærmere regler for, hvem der kan udpeges som kontaktperson, idet det må bero på en konkret vurdering.

Personlige beretninger om og professionelle erfaringer med en voksenperson, der har tro på, støtter og er til rådighed for barnet eller den unge, viser, at dette for barnet eller den unge kan få afgørende betydning for dets senere liv og medvirke til et andet

livsforløb, end det der ellers kunne synes forudsigeligt.

Tildeling af en kontaktperson bliver efter forslaget en foranstaltning på linie med de gældende foranstaltninger for børn og unge, der har et særligt behov for støtte. Den nye foranstaltning retter sig således mod vanskeligt stillede børn og unge i almindelighed, men kriminalitetstruede børn og unge samt børn og unge, der har begået kriminalitet, vil være en specifik målgruppe for foranstaltningen.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at medføre et administrativt merforbrug, da den foreslåede foranstaltning retter sig mod børn og unge, der i forvejen er målgruppe for de foranstaltninger, som kommunen efter de gældende regler kan træffe beslutning om.

Det skønnes med betydelig usikkerhed, at ca 1.000 børn og unge på helårsbasis vil have behov for at få stillet en kontaktperson til rådighed. Det gennemsnitlige honorar til kontaktpersonen skønnes at blive på ca 4.000 kr. om måneden. Det gennemsnitlige honorar er skønnet under hensyn til, at yderpunkterne for honoraret til kontaktpersonen vil være, at enkelte kontaktpersoner vil skulle frikøbes fra deres almindelige arbejde i en periode, mens andre kontaktpersoner vil få et honorar, der svarer til honoraret til en personlig rådgiver i særligt vanskelige tilfælde. Honoraret udgør her ca 1.000 - 1.500 kr. om måneden.

Lovforslaget skønnes på denne baggrund at medføre årlige udgifter på 50 mill. kr. Med ikrafttræden 1. juni 1997 vil udgiften udgøre 29,2 mill. kr. i 1997.

På finansloven blev der i forbindelse med ændringsforslagene afsat en pulje på 16 mill. kr. årligt i perioden 1997-2001 til en forsøgsordning med udpeging af støttepersoner til de svageste grupper af børn og unge (§ 15.75.04.40). Efter aftale med forligspartneren overføres puljebeløbet til delvis finansiering af lovforslaget.

Den årlige merudgift ved lovforslaget kan herefter opgøres til 13,2 mill. kr. i 1997, 34 mill. kr. i 1998-2001 og 50 mill. kr. i de følgende år.

F. t. l. vedr. social bistand

Efter bistanndslovens § 135, stk. 7, er der delt finansiering af udgifterne mellem primærkommuner og amtskommuner. Kommunerne vil blive kompenseret for udgiften over bloktilskuddet. Forslaget er forhandlet med de kommunale parter.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Lovforslaget har ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 2

Det foreslås at indføre en ny foranstaltning for børn og unge i bistanndslovens § 33, stk. 2.

I tilfælde, hvor et barn eller en ung har et særligt behov for støtte, jf. bistanndslovens § 33, stk. 1, skal kommunen kunne udpege en fast kontaktperson for barnet eller den unge.

Foranstaltningens formål er at imødekomme et behov hos barnet eller den unge for en fast voksenkontakt, som barnets eller den unges familie ikke formår at opfylde.

Kontaktpersonens opgave er således at være til rådighed, når barnet eller den unge har behov for en voksen til at tale med, blive trøstet af m.v. Der er derfor tale om en opgave, der principielt kan blive aktuel døgnet rundt.

Da kontaktpersonens opgaver – i modsætning til en personlig rådgivers opgaver – ligger på et nært personligt plan, er det væsentligt, at den, der udpe-

ges, er en person, som barnet eller den unge med tryghed vil henvende sig til. En mulig kontaktperson vil derfor ofte skulle findes i barnets eller den unges nære omgivelser, fx en pædagog, en lærer, en klubmedarbejder, en idrætstræner eller en anden voksen person, som barnet eller den unge har tillid til.

En foranstaltning i form af en kontaktperson vil i lighed med de gældende regler kunne ydes som en enkeltstående foranstaltning eller i kombination med bistanndslovens øvrige foranstaltninger. En kontaktperson kan således udpeges til et hjemmeboende barn eller ung samt i tilknytning til en anbringelse af barnet eller den unge.

Til nr. 3

Det foreslås, at en beslutning om udpegning af en kontaktperson – på samme måde som en beslutning om udpegning af en personlig rådgiver – skal kunne træffes, selv om forældremyndighedens indehaver ikke ønsker foranstaltningen iværksat.

Til nr. 4

Ændringerne er redaktionelle.

Til nr. 5

Foranstaltninger efter bistanndslovens § 33 ophører, når den unge fylder 18 år, jf. lovens § 36, stk. 1. Efter bestemmelsens stk. 2 kan foranstaltninger i form af en personlig rådgiver eller en anbringelse uden for hjemmet dog opretholdes, indtil den unge fylder 20 år, hvis den unge er indforstået. Det foreslås, at en foranstaltning i form af en fast kontaktperson på samme måde skal kunne opretholdes, indtil den unge fylder 20 år.

Til nr. 6 og 7

Ændringerne er redaktionelle.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juni 1997.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996, som ændret senest ved lov nr. 1188 af 18. december 1996, foretages følgende ændringer:

1. I § 33, stk. 1, 4. pkt., ændres »nr. 10« til: »nr. 11«.

2. I § 33, stk. 2, indsættes efter nr. 6 som nyt nummer:

»7) at udpege en fast kontaktperson for barnet eller den unge,«

Nr. 7-10 bliver herefter nr. 8-11.

§ 33. Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om foranstaltninger efter stk. 2, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Det bør tilstræbes, at barnet eller den unge kan blive i hjemmet. Beslutningen træffes med samtykke fra forældremyndighedens indehaver, jf. dog § 34. En beslutning efter stk. 2, nr. 10, kræver tillige samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte

- 1) at yde konsulentbistand med hensyn til barnets eller den unges forhold og kan herunder bestemme, at barnet eller den unge skal søge et dagtilbud, en ungdomsklub, et uddannelsessted eller lignende,
- 2) at yde praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet,
- 3) at yde familiebehandling eller lignende støtte,
- 4) at etablere døgnophold for både forældremyndighedens indehaver, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien,

- 5) at etablere en aflastningsordning,
- 6) at udpege en personlig rådgiver for barnet eller den unge,
- 7) at yde økonomisk støtte til udgifter, der følger af foranstaltninger nævnt i nr. 1-5, når forældremyndighedsindehaveren ikke selv har midler dertil,
- 8) at yde økonomisk støtte til udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, at en hjemgivelse kan fremskyndes, eller at støtten i væsentlig grad kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og børn under et eller flere børns anbringelse uden for hjemmet,
- 9) at yde økonomisk støtte til ophold på kost- eller efterskole, når forældremyndighedsindehaveren ikke selv har midler dertil, og
- 10) at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet, på en døgninstitution, i en plejefamilie eller på andet godkendt opholdssted, som må anses for egnet til at imødekomme barnets eller den unges særlige behov, jf. §§ 66 og 96.

3. I § 34 ændres »og nr. 6« til: », 6 og 7«.

§ 34. Beslutning efter § 33, stk. 2, nr. 1 og nr. 6, jf. § 33, stk. 1, kan træffes, selv om forældremyndighedens indehaver ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets særlige behov for støtte, og når formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke. Beslutning herom skal træffes i et møde i det udvalg, der efter § 2, stk. 2, i den sociale styrelseslov varetager det pågældende sagsområde. I kommuner med magistratsordning

træffes beslutningen af vedkommende magistratsmedlem.

4. I § 35, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, og stk. 3, ændres »nr. 10« til: »nr. 11«.

§ 35. Når der på grund af

- 1) utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge,
- 2) vold eller andre alvorlige overgreb,
- 3) misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller
- 4) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge

er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, kan børn og unge-udvalget uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe beslutning om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet, jf. § 33, stk. 2, nr. 10. Der kan kun træffes en beslutning efter 1. pkt., når det må anses for godtgjort, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Stk. 2. Når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det, kan børn og unge-udvalget bestemme, at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet efter stk. 1, selv om forældremyndighedens indehaver og den unge giver samtykke til anbringelse efter § 33, stk. 2, nr. 10.

Stk. 3. Såfremt en ung, der er fyldt 15 år, erklærer sig enig i anbringelsen, kan børn og unge-udvalget uanset betingelserne i stk. 1 træffe beslutning om at anbringe den unge uden for hjemmet, jf. § 33, stk. 2, nr. 10, når anbringelsen må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges særlige behov, og problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Stk. 4. Beslutninger efter stk. 1-3 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 35 c, når betingelserne herfor er opfyldt.

5. I § 36, stk. 2, indsættes efter »rådgiver«: », en fast kontaktperson«.

§ 36. — — —

Stk. 2. Foranstaltninger i form af en personlig rådgiver eller døgnophold i institution, plejefamilie eller andet egnet opholdssted kan dog opretholdes, indtil den unge fylder 20 år, hvis den unge er indforstået hermed.

6. I § 66 b, stk. 1, og i § 66 c ændres »nr. 10« til: »nr. 11«.

§ 66 b. Forinden der træffes beslutning om at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet, jf. § 33, stk. 2, nr. 10, og § 35, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en plan for barnets eller den unges ophold uden for hjemmet.

§ 66 c. Samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, til en beslutning efter § 33, stk. 2, nr. 10, skal omfatte formålet med anbringelsen, jf. § 66 b, stk. 2, 1. pkt.

7. I § 134 a, stk. 2, 1. pkt., ændres »nr. 1-9« til: »nr. 1-10«.

§ 134 a. — — —

Stk. 2. Staten afholder udgifter til bistand efter § 33, stk. 2, nr. 1-9, og udgifter til bistand efter afsnit III i de første 1 1/2 år efter datoen for opholdstilladelsen. Herefter afholder staten 75 pct. af kommunernes eller amtskommunernes udgifter, jf. dog § 45 b, stk. 4.

Skriftlig fremsættelse (12. marts 1997)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg tillader mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Fast kontaktperson for børn og unge).
(Lovforslag nr. L 187).

Som led i regeringens indsats mod volden foreslås ændringer i lov om social bistand.

En del af indsatsen mod volden består i iværksættelse af en række initiativer på det sociale område. Et af initiativerne for en forstærket social indsats er indførelse af en kontaktpersonsordning for børn og unge.

Det foreslås, at der indføres en ny foranstaltning i form af en fast kontaktperson for børn og unge. Formålet med at kunne udpege en kontaktperson for børn og unge er at imødekomme et behov for en fast voksenkontakt, som kan give barnet eller den unge den støtte, som forældrene vurderes ikke at kunne give. Denne kontaktperson skal dels fungere som den voksne, som barnet eller den unge altid kan søge til, når der er brug for hjælp og støtte, dels træde til som den voksenperson, der altid kan og skal blande sig, når barnet eller den unge opfører sig uacceptabelt. Det følger af de opgaver, som kontaktpersonen skal varetage, at det er væsentligt, at den, der udpeges, er en person, som barnet eller den unge har tillid til.

Tildeling af en kontaktperson bliver efter forslaget en foranstaltning på linie med bistandslovens øvrige foranstaltninger for børn og unge, som har et særligt behov for støtte. Den nye foranstaltning retter sig således mod vanskeligt stillede børn og unge i almindelighed, men kriminalitetstruede børn og unge samt børn og unge, der har begået kriminalitet, vil være en specifik målgruppe for foranstaltningen.

Forslaget vil medføre årlige udgifter på 50 mill. kr. Med ikrafttræden den 1. juni 1997 vil udgiften udgøre 29,2 mill. kr. i 1997. Primær- og amtskommunerne deler finansieringen af udgifter til foranstaltninger for børn og unge efter bistandsloven. Forslaget er forhandlet med de kommunale parter.

Regeringens beslutning om at yde en indsats mod volden blev truffet i januar måned. Den nærmere udmøntning af de enkelte initiativer og de nødvendige økonomiske forhandlinger med de kommunale parter er årsag til tidspunktet for lovforslagets fremsættelse.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets hurtige og velvillige behandling.